

**Силабус курсу Львів на тлі воєнних конфліктів (XVII-XVIII ст.)
2020-2021 навчального року**

Назва курсу	Львів на тлі воєнних конфліктів (XVII-XVIII ст.)
Адреса викладання курсу	ЛНУ імені Івана Франка
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Історичний факультет, кафедра історичного краєзнавства
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	0203 – Гуманітарні науки 032 Історія та археологія
Викладачі курсу	Доц. Мрака І.Б.
Контактна інформація викладачів	ihor.mraka@lnu.edu.ua
Консультації по курсу відбуваються	Консультації в день проведення семінарських занять за попередньою домовленістю
Сторінка курсу	
Інформація про курс	Курс розроблено таким чином, щоб надати його учасникам необхідний фактографічний і теоретичний матеріал для отримання цілісної картини з історії Львова в контексті історичних процесів в Україні. Курс охоплює ті війни/воєнні конфлікти, які охоплювали місто Львів, соціально-економічні зміни, суспільно-політичні, культурні зміни, зумовлені воєнними конфліктами.
Коротка анотація курсу	Дисципліна «Львів на тлі воєнних конфліктів (XVII-XVIII ст.)» є нормативною навчальною дисципліною з спеціальності яка викладається у першому <u>семестрі в обсязі 4 кредитів</u>
Мета та цілі курсу	<p>Метою вивчення нормативної дисципліни «Львів на тлі воєнних конфліктів (XVII-XVIII ст.)» є:</p> <ul style="list-style-type: none"> • поглибити знання в галузі вітчизняної історії • охарактеризувати методи управління/адміністрування містом під час світових війн XX ст. • охарактеризувати соціально-економічне життя міста під час воєнних конфліктів, стан апровізації міста. • Проаналізувати суспільно-політичні і культурні зміни під час російської/радянської/німецької окупації у XX ст. • вивчити життя і побут львів'ян в часі воєнних облог та окупації <p>Набуті знання допоможуть студентам краще орієнтуватися у сучасних суспільно-політичних процесах, сприятимуть формуванню політичної культури й морально-етичних цінностей.</p> <p>Цілі курсу: Учасники курсу повинні навчитися критично опрацьовувати рекомендовані джерела та літературу, аналізувати фактологічний матеріал, виявити вміння робити його порівняння та аналіз, показати</p>

	розуміння загальних тенденцій розвитку Львова, зрештою і інших міст, в умовах конкретної історичної епохи.			
Література для вивчення дисципліни	<p><i>Грицак Я.</i> Нарис історії України: формування модерної української нації XIX–XX ст. 2-е видання.– Київ, 2000.</p> <p><i>Грушевський М.</i> Ілюстрована історія України. – Київ, 1990.</p> <p><i>Грушевський М.</i> Історія України–Руси: В 11т., 12 кн. – Київ, 1991–1999.</p> <p><i>Грушевський М.</i> Новий період історії України. –Київ, 1992.</p> <p><i>Грушевський М.</i> Очерк истории украинского народа. Київ, 1990.</p> <p><i>Дорошенко Д.</i> Нарис історії України. –Львів, 1991.</p> <p>Історія Львова. У 3-х томах. – Львів,</p> <p><i>Підкова І., Шуст Р.</i> Довідник з історії України.– Київ,2001.</p> <p><i>Яковенко Н.</i> Нарис історії України з найдавніших часів до кінця XVIII ст. Вид. 3-тє, перероблене та розширене: Київ: Критика, 2006.</p>			
Тривалість курсу	120 год			
Обсяг курсу	48 годин аудиторних занять - лекцій. 72 години самостійної роботи.			
Очікувані результати навчання	<p>Після завершення курсу його учасник буде</p> <p>Знати: перебіг основних подій політичного процесу, його діячів, соціально-економічні зміни, що відбулися на українських землях, основні етапи духовного і культурного життя українського суспільства, біографічні дані про видатних представників духовенства, культури, освіти і науки, загальні тенденції розвитку українських земель.</p> <p>Вміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Визначати хронологічну послідовність подій; співставляти процеси, які відбувалися у Львові з подіями в Україні/Європі. ▪ Характеризувати соціально-економічні зміни, спричинені воєнними конфліктами, окупацією міста ▪ Аналізувати та описувати розвиток культури у Львові у умовах воєнних конфліктів, зміни в функціонуванні культурно-освітніх установ ▪ Характеризувати повсякденне життя і побут львів'ян ▪ Шукати історичну інформацію та користуватися різними джерелами інформації (науковими монографіями, науково-популярними працями, енциклопедіями, періодичними виданнями та ін.). ▪ Визначати суспільну значущість історичних подій, тенденції розвитку українського суспільства, які домінували на різних історичних етапах, та причинно-наслідкові зв'язки. ▪ Критично оцінювати історичну інформацію та інтерпретувати її з урахуванням множинності підходів; формувати власну точку зору та представляти її в усній та писемній формі. 			
Ключові слова	Україна, Львів, Австро-Угорщина, Річ Посполита, УРСР, війна.			
Формат курсу	очний			
Теми	Форма заняття	Література, ресурси	Завдан-ня, години	Термін виконання
1. Вступ. Львів під час національно-визвольної війни під проводом	лекція	<i>Грушевський М.</i> Історія України– Руси: В 11т., 12 кн. – Київ, 1991–1999. – Т.8-9. <i>Грабовецький В.</i> Західноукраїнські землі в період народно-визвольної війни 1648-1654 рр. – Київ, 1972.	2	

<p>Б.Хмельницько го. Облога 1648 р.</p>		<p><i>Зубрицький Д.</i> Хроніка міста Львова. – Львів, 2006. <i>Історія Львова.</i> У трьох томах. – Львів, 2006. <i>Крип'якевич І.</i> Історичні проходи по Львові. – Львів, 2009. Матеріали до історії Галичини. Зібрав і впорядкував Стефан Томашівський. Т. III. – Львів, 1913. <i>Томашівський С.</i> Народні рухи в Галицькій Русі 1648 р. – Львів: Наклад НТШ, 1898. <i>Томашівський С.</i> Перший похід Б. Хмельницького в Галичину. – Львів, 1914. <i>Czołowski A.</i> Wysoki zamek. Biblioteka Lwowska. – Warszawa, 1990. <i>Ptaśnik J.</i> Wilkierz Lwowski z roku 1648 o uchodcach i jego losy. – Lwów, 1925 <i>Łoziński W.</i> Patrycyat i mieszczaństwo lwowskie w XVI–XVII wieku. – Wyd. 2-e. – Lwów, 1892. <i>Szajnocha K.</i> Dwa lata dziejów naszych 1646, 1648. – Warszawa, 1900.</p>		
<p>2. Облога Львова козацько- російськими військами 1655 р.</p>	<p>Лекція</p>	<p><i>Грушевський М.</i> Історія України–Руси: В 11т., 12 кн. – Київ, 1991–1999. – Т.8-9. <i>Грабовецький В.</i> Західноукраїнські землі в період народно-визвольної війни 1648-1654 рр. – Київ, 1972. <i>Зубрицький Д.</i> Хроніка міста Львова. – Львів, 2006. <i>Історія Львова.</i> У трьох томах. – Львів, 2006. <i>Крип'якевич І.</i> Історичні проходи по Львові. – Львів, 2009. Матеріали до історії Галичини. Зібрав і впорядкував Стефан Томашівський. Т. III. – Львів, 1913. <i>Czołowski A.</i> Wysoki zamek. Biblioteka Lwowska. – Warszawa, 1990. <i>Szajnocha K.</i> Dwa lata dziejów naszych 1646, 1648. – Warszawa, 1900. <i>Łoziński W.</i> Patrycyat i mieszczaństwo lwowskie w XVI–XVII wieku. – Wyd. 2-e. – Lwów, 1892.</p>	<p>2</p>	
<p>3. Облога</p>	<p>Лекція</p>	<p><i>Зубрицький Д.</i> Хроніка міста Львова. –</p>	<p>2</p>	

Львова 1672 р.		<p>Львів, 2006.</p> <p><i>Radziminski Z.</i> Materiały do historii odłączenia i obrony Lwowa w 1672 r. – Kraków, 1884.</p> <p><i>Chodznicki J.</i> Historya stołecznego królestw Galicyi i Lodomeryi miasta Lwowa od założenia aż do czasów terażniejszych. – Lwów: Nakład Karola Bogusława Pfaffa, 1829.</p> <p><i>Hoszowski St.</i> Ceny we Lwowie w XVI i XVII wieku. – Lwów: Drukarnia zakładu narodowego im. Ossolińskich we Lwowie, 1928</p>		
4. Татарсько-турецькі напади на Львів в останній третині XVII ст.	Лекція	<p><i>Зубрицький Д.</i> Хроніка міста Львова. – Львів, 2006.</p> <p><i>Яворницький Д.</i> Історія запорозьких козаків: У 3 т. – К., 1990-1991.</p> <p><i>Czołowski A.</i> Pogląd na organizacje i działalność dawnych władz miasta Lwowa do 1848 r. - Lwów, 1896.</p> <p><i>Czołowski A.</i> Najazd tatarów na Lwów w r. 1695. - Lwów, 1902.</p> <p><i>Finkiel L.</i> Napad tatarów na Lwów w r. 1695 // Kwartalnik Historyczny. – 1890. – R.4.</p> <p><i>Hoszowski St.</i> Ceny we Lwowie w XVI i XVII wieku. – Lwów: Drukarnia zakładu narodowego im. Ossolińskich we Lwowie, 1928</p>	2	
5. Lwów rotęriony – захоплення і пограбування Львова шведськими військами у 1704 р.	Лекція	<p><i>Зубрицький Д.</i> Хроніка міста Львова. – Львів, 2006.</p> <p><i>Hirschberg A.</i> Z czasów niedoli i upadku. Ustęp z dziejów miasta Lwowa. – Lwów, 1888.</p> <p>Historia Lwowa. – [б.м.], [б.р.]. – С. 3-205.</p> <p><i>Chodznicki J.</i> Historya stołecznego królestw Galicyi i Lodomeryi miasta Lwowa od założenia aż do czasów terażniejszych. – Lwów: Nakład Karola Bogusława Pfaffa, 1829.</p>	2	
6. Зустріч із росіянами: царська армія очима львів'ян 1914–1915.	Лекція	<p>Історія Львова. У трьох томах. – Львів, 2006. – Т.2.</p> <p><i>Мрака І.</i> Зустріч із росіянами: царська армія в оцінці львів'ян // Україна: культурна спадщина, національна свідомість, державність. – 2015. - №.26. – С.267-280.</p> <p><i>Chołodziecki J.</i> Lwów w czasie okupacji rosyjskiej (3 września 1914 – 22 czerwca 1915). Z własnych przeżyć i spostrzeżeń. –</p>	2	

		Lwów, 1930. <i>Janusz B.</i> 293 dni rządów rosyjskich we Lwowie (3.IX.1914 – 22.VI.1915) – Lwów, 1915.		
7. Соціально-економічне становище Львова (1914-1915)	Лекція	Історія Львова. У трьох томах. – Львів, 2006. – Т.2. <i>Мазур О.</i> Львів під час Першої світової війни // Львів: Історичні нариси. – Львів, 1996. <i>Петрій І.</i> Щоденник Володимира Шухевича як джерело до історії російської окупації Львова 1914–1915 років // Львів : місто – суспільство – культура : Збірник наукових праць. – Львів, 2007. – Т. 6 . <i>Петрович І.</i> Галичина під час російської окупації. Серпень 1914 – червень 1915. – Львів, 1915. <i>Chołodziecki J.</i> Lwów w czasie okupacji rosyjskiej (3 września 1914 – 22 czerwca 1915). Z własnych przeżyć i spostrzeżeń. – Lwów, 1930. <i>Maciszewski S.</i> Rosjanie we Lwowie. Szkic z niedawnej przeszłości. – Lwów, 1926. <i>Rossowski S.</i> Lwów podczas inwazji. – Lwów, 1916.	2	
8. Повсякденне життя Львова під російською окупацією (1914-1915)	Лекція	<i>Лазарович М.</i> Легіон Українських січових стрільців.– Тернопіль, 2005. <i>Малицька К.</i> На хвилях світової війни. Львів за російської окупації // Діло. – 1937. – 27 березня. <i>Петрій І.</i> Щоденник Володимира Шухевича як джерело до історії російської окупації Львова 1914–1915 років // Львів : місто – суспільство – культура : Збірник наукових праць. – Львів, 2007. – Т. 6 . <i>Петрович І.</i> Галичина під час російської окупації. Серпень 1914 – червень 1915. – Львів, 1915. <i>Chołodziecki J.</i> Lwów w czasie okupacji rosyjskiej (3 września 1914 – 22 czerwca 1915). Z własnych przeżyć i spostrzeżeń. – Lwów, 1930. <i>Maciszewski S.</i> Rosjanie we Lwowie. Szkic z niedawnej przeszłości. – Lwów, 1926.	2	
9. Львівський університет під час російської окупації (1914-1915 pp.)	Лекція	<i>Качмар В.</i> Адольф Бек про львівський університет у Першій світовій війні // Наукові зошити історичного факультету Львівського університету. – 2018–2019. – Вип. 19–20. – С. 467–480. <i>Beck J.</i> Uniwersytet Jana Kazimierza we Lwowie podczas inwazji rosyjskiej w roku 1914/1915. Lwów, 1935.	2	

10. Львів і львів'яни в останні місяці російської окупації	Лекція	<p>Історія Львова. У трьох томах. – Львів, 2006. – Т.2.</p> <p><i>Петрович І.</i> Галичина під час російської окупації. Серпень 1914 – червень 1915. – Львів, 1915.</p> <p><i>Chołodziecki J.</i> Lwów w czasie okupacji rosyjskiej (3 września 1914 – 22 czerwca 1915). Z własnych przeżyć i spostrzeżeń. – Lwów, 1930.</p> <p>Lwów po inwazji rosyjskiej (wrzesień – grudzień 1914). Opowiadanie naoczego świadka. – Wien, 1915.</p> <p><i>Janusz B.</i> 293 dni rządów rosyjskich we Lwowie (3.IX.1914 – 22.VI.1915) – Lwów, 1915.</p>	2	
11. Львів після відновлення австрійської влади (1915-1918)	Лекція	<p>Історія Львова. У трьох томах. – Львів, 2006. – Т.2.</p> <p>Lwów w Cyfrach: miesięcznik statystyczny. Lwów: Nakładem Gminy miasta Lwowa, 1916. N 1-12.</p> <p><i>Kramarz H.</i> Samorząd Lwowa w czasie pierwszej wojny światowej i jego rola w życiu miasta. – Kraków, 1994.</p> <p><i>Rossowski S.</i> Lwów podczas inwazji. – Lwów, 1916.</p>	2	
12. Листопадове повстання. Львів під час польсько-української війни (листопад 1918)	Лекція	<p>Голубко В., Рутар В. “Лицарська легенда” листопадових 1918 р. боїв за Львів //Військово-науковий вісник. – Вип.19.- Львів: Академія сухопутних військ, 2013.</p> <p>Історія січових стрільців. – Київ, 1992.</p> <p>Історія Львова. У трьох томах. – Львів, 2006. – Т.3.</p> <p>Литвин М., Науменко К. Історія ЗУНР. – Львів, 1995.</p>	2	
13. Погром євреїв Львова 22 листопада 1918. Встановлення польської влади.	Лекція	<p>Хшановський Л., Вассерцбург Ю. Варшавська комісія про погром євреїв у Львові https://zbruc.eu/node/84795</p> <p><i>Гон М.</i> Євреї в ЗУНР: стратегія, тактика та вплив на формування взаємин з українцями в міжвоєнний період // Україна: культурна спадщина, національна свідомість, державність. – Львів. – 2009. – № 18.</p> <p>Історія Львова. У трьох томах. – Львів, 2006. – Т.3.</p> <p><i>Лозинський Р.</i> Етнічний склад населення Львова. – Львів: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2005.</p> <p><i>Tomaszewski J.</i> „Lwów”. 22 listopada 1918” // Przegląd Historyczny. – 1984. – N.75/2. –</p>	2	

		С. 279 – 285. <i>Weinfeld I.</i> Ludność miejska Galicji i jej skład wyznaniowy (1881–1910) // <i>Wiadomości statystyczne o stosunkach krajowych.</i> – 1912. – Т.24. – Z.2		
14. Львів під час польсько-більшовицької війни 1920 р.	Лекція	<i>Голубко В., Грицюк В., Кривизюк, Лисенко.</i> Історія війн і військового мистецтва: в 3-х т. Т.3. Від масових армій до відродження професійних армій (XX – початок ХХІ ст.). Харків: Фоліо, 2019. <i>Голубко В.</i> Польсько-радянська війна 1920 р. в оцінках західноукраїнських політиків // <i>Наукові зошити історичного факультету.</i> Вип. 5-6. – Львів ЛНУ імені Івана Франка, 2003. <i>Голубко В.</i> Між війною і миром: будні мешканців Львова у відзеркаленні львівської періодики 1920 року // <i>Львів: місто–суспільство–культура: Зб. Наукових праць.</i> – 2012. – № 8. – С. 250–271.	2	
15. Радянська окупація Львова. Червона армія очима львів'ян у вересні 1939 р.	Лекція	<i>Голубко В.</i> Львів і львів'яни у 1939 році : перші воєнні будні // <i>Україна : культурна спадщина, національна свідомість, державність.</i> – Вип. 2. Ювілейний збірник на пошану Богдана Якимовича – Львів, 2012. – С.225-243 <i>Гриневич Вл.</i> Неприборкане різноголосся: Друга світова війна і суспільно-політичні настрої в Україні, 1939–червень 1941 рр. – Київ – Дніпропетровськ, 2012 <i>Мрака І.</i> “Якщо здасте Львів нам, то залишитеся у Європі, якщо ж здастесь більшовикам, то назавжди перейдете до Азії” // <i>Проблеми історії війн і військового мистецтва.</i> – 2019. – Вип.2. – С. 187–197. <i>Мрака І.</i> Роздуми на тему оборони Львова (фрагмент спогадів Яна Роговського) // <i>Україна–Польща: історична спадщина і суспільна свідомість.</i> – 2016. – №.9. – С. 229–247. <i>Мрака І.</i> Червона армія очима львів'ян восени 1939 р. // <i>Український історичний журнал.</i> – 2016. – № 1. – С. 99–113. Перша зустріч з більшовиками / Гавриїл Костельник на тлі доби: пошук істини. – Львів-Ужгород, 2007. – С. 406-407. <i>Włodarkiewicz W.</i> Lwów, 1939. – Warszawa, 2003	2	
16. Суспільно-політичне та соціально-економічне	Лекція	<i>Білас Л.</i> Оглядаючись назад. Пережите 1922–2000 і передумане. – Львів, 2005. <i>Назарук О.</i> Зі Львова до Варшави. – Львів, 1995.	2	

життя міста в 1939-1941 рр.		<i>Старосольський І.</i> Крутими дорогами. Спомини. Вересень 1939 – січень 1987 р. – Львів: Видавництво М.Коць, 2000. <i>Mazur G.</i> Polityka sowiecka na Zachodniej Zkrainie 1939-1941. Zarys problematyki. // <i>Zeszyty Historyczne.</i> – 1999. Zesz. 130.		
17. Повсякденне життя львів'ян «за советів»	Лекція	<i>Антонюк Н.</i> Українське культурне життя в «Генеральній Губернії» (1939-1944). – Львів, 1997. <i>Білас Л.</i> Оглядаючись назад. Пережите 1922–2000 і передумане. – Львів, 2005. <i>Гнатюк О.</i> Відвага і страх. – Київ, 2015. Західня Україна під большевиками IX.1939–VI.1941. Збірник за редакцією Мілени Рудницької. – Нью-Йорк, 1958. Історія Львова. У трьох томах. – Львів, 2006. – Т.2. <i>Марська М.</i> Буря над Львовом. – Філядельфія, 1952. <i>Нгусіук Grz.</i> Polacy we Lwowie 1939–1944. <i>Życie codzienne.</i> Warszawa, 2000.	2	
18. Львів і львів'яни у вирі радянських репресій.	Лекція	<i>Гриневич Вл.</i> Неприборкане різноголосся: Друга світова війна і суспільно-політичні настрої в Україні, 1939–червень 1941 рр. – Київ – Дніпропетровськ, 2012 <i>Марська М.</i> Буря над Львовом. – Філядельфія, 1952. <i>Козій М.</i> За чужу справу. – Київ: Основи, 1995. <i>Комар Л.</i> Процес 59-ти. – Львів, 1997. Реабілітовані історією. Львівська область. Кн.1. Львів-Київ, 2009. Радянські органи державної безпеки у 1939 – червні 1941 р. Документи ГДА СБ України. Київ, 2009.	2	
19. Окупація Львова німецькими військами. Перші кроки нової влади.	Лекція	<i>Білас Л.</i> Оглядаючись назад. Пережите 1922–2000 і передумане. – Львів, 2005. <i>Боляновський А.</i> Убивство польських учених у Львові у липні 1941 року: факти, міфи, розслідування. – Львів, 2011. Історія Львова. У трьох томах. – Львів, 2006. – Т.2. <i>Паньківський К.</i> Від держави до комітету. – Нью-Йорк, 1970. <i>Паньківський К.</i> Роки німецької окупації (1941-1944). – Нью-Йорк, 1983.	2	
20. Управління містом в умовах німецької	Лекція	<i>Косик В.</i> Україна і Німеччина в Другій світовій війні. – Львів, 1993. <i>Паньківський К.</i> Від держави до комітету. – Нью-Йорк, 1970.	2	

окупації.		<i>Паньківський К.</i> Роки німецької окупації (1941-1944). – Нью-Йорк, 1983.		
21. Шоа у Львові – життя євреїв Львова в умовах окупації	Лекція	<i>Гнатюк О.</i> Відвага і страх. – Київ, 2015. <i>Ковба Ж.</i> Людяність у безодні пекла. – Київ, 1998. <i>Наконечний Є.</i> “Шоа” у Львові. – Львів, 2006. Щоденник Львівського гетто. Спогади Рабина Давида Кахане. – Київ, 2003. <i>Хонингсман Я.</i> Катастрофа єврейства Західної України. Львов, 1993.	2	
22. Повсякденне життя в окупованому Львові	Лекція	<i>Гнатюк О.</i> Відвага і страх. – Київ, 2015. Історія Львова. У трьох томах. – Львів, 2006. – Т.2. <i>Наконечний Є.</i> “Шоа” у Львові. – Львів, 2006. <i>Кузик Є.</i> Від Мальти до Магадану. – Львів, 2004.	2	
23. Культурне життя міста в умовах окупації: театр, музика, кіно, радіо, освіта	Лекція	<i>Антонюк Н.</i> Українське культурне життя в «Генеральній Губернії» (1939-1944). – Львів, 1997. <i>Гнатюк О.</i> Відвага і страх. – Київ, 2015. <i>Луцький О.</i> Українське культурне життя Галичини під час німецької окупації // Україна: культурна спадщина, національна свідомість, державність. Зб. наук. праць. – Вип.3-4. – Львів, 1997. Культурне життя в Україні: Західні землі. Документи і матеріали. Т.1: 1939-1953. – Київ, 1995. <i>Dabulewicz-Rutkowska J.</i> Poezja, proza i dramat. Pamiętnik nastolatki. Lwów. 1939. – Wrocław, 1998.	2	
24. Відновлення більшовицької влади у Львові і його «радянська» (1944-1945).	Лекція	Історія Львова. У трьох томах. – Львів, 2006. – Т.3. <i>Мрака І.</i> Поляки Львова у 1944-1945 роках (до питання про встановлення польсько-радянського кордону // Львів: місто, суспільство, культура. – 2012. – Т.8. – Ч.1. <i>Генега Р.</i> Львів: нові міщани, студенти та режим 1944-1953 рр. – Львів, 2015.	2	
Підсумковий контроль	Іспит			
Пререквізити	Для вивчення курсу учасники потребують базових знань із курсу Історія України та історії Європи, достатніх для сприйняття категоріального апарату, розуміння джерел.			
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватись під час викладання курсу	Презентація, лекції, дискусія			

Необхідне обладнання	Мультимедійний проектор, комп'ютер.
Критерії оцінювання	Оцінювання проводиться за 100 бальною шкалою. Іспит – 100% семестрової оцінки, максимальна кількість балів – 100 балів; Іспит виставляється за підсумками іспиту (тесту) студента.